

mojster načrte, smo v veliki zadregi, ako se na risanje prav nič ne razumemo. Kdo ve, bode li zgradba lepa in primerna, bode-li denarja vredna, katerega smo s trdom in požrtvovalnostjo nabirali? Vseh teh dvomov in neprilik ne pozná oni, ki je sam več risanja. Jeden pogled na načrt ga pouči, česar mu je pričakovati; njemu se nikdar ne pripeti, da bi se moral zanašati samó na mnenje in sodbo drugih; on je sam mož, razumen in veljaven pri vseh tacih podjetjih!

Ko si ogledujemo ilustrovane knjige in sploh dela, ki prinašajo poročila o napredkih tehnike in drugih strok človeške vede, tedaj razumemo vse drugače, jasneje in hitreje posamične načrte, ki nam jih knjiga podaje — s kratka rečeno, slučajev je neštevilno, v katerih se korist risanja kaže očividno in prepričevalno dan za dnevom!

Zato pa je treba risanje tudi gojiti pri učeči se mladini. In to ni nikakor težko! Zanimanje za risanje se kaže pri otroku uže v zorni mladosti. Treba je le to zanimanje podpirati in razširjevati. Ako narišemo detetu s svinčnikom kak priprost predmet s priprostimi črtami, smo gotovi, da bomo imeli najhvaležnejšega gledalca. Kako bistro in živo sledí mlado oko vsaki črti, ki jo dela svinčnik na papir! Veselje za risanje raste od dné do dné in ako ga učitelj pametno in previdno gojí, je vspeh brezdvomen. Naloga šole je v tem oziru prevelicega pomena in odgovornosti. Učitelj mora skrbno paziti, da položi z rednim in stopnjevatim podukom temelj prihodnjemu znanju v risanju. Učenec naj se navadi pravilno opazovati predmete, ceniti njihovo dolžino, širino in globino, njihovo oddaljenost in druga njihova svojstva, ki zanimajo risarja. Natorno nadarjenost treba harmonično razvijati in premišljeno voditi do večjih namenov, s katerimi se peča potem praktično življenje ali pa strokovni pouk. Ljudska šola naj poda svojim gojencem vsaj toliko podlage v risanju, da je pridnemu in prebrisanemu učencu mogoče, tudi samo s pomočjo nadaljevalne šole popolnjevati svoje znanje v risanju in se mu toliko priučiti, kakor ga rabi pozneje v oni obrti, kateri se je posvetil. Obiskujoč nadaljevalno šolo, ima priliko, da zvečer ali pa v praznikih riše doma, ter napreduje na onem temelju, ki ga mu je podala ljudska šola. Kmalu bode začel izdelovati strokovne risarije ter ž njimi dosegel verhunec onega, kar rabi za svoj stan. Tedaj pa lahko brez skrbi stopi med svet; znanje njegovo mu jamči vspešen boj v splošnem trudu za obstanek. Risanje, s katerim je pričel doma in v šoli, obrodilo je obilnega sadu!

Obrtnijske raznoterosti.

Izvoz smole in terpentinovnega olja iz Združenih držav. Leta 1891 so izvozili iz Novega Jorka, Charlestona, Savane in Brunswicka v Evropo 1,150.693 barelov smole (jeden barel tehta približno 190 kilogramov) in 235.512 barelov terpentinovnega olja. Od te množine so porabile posamične evropske države:

	smole	terpentinovnega olja barelov
Velika Britanija	520.298	142 787
Nemčija	255.189	30 216
Nizozemska	146.694	40.489
Ruska	90.859	—
Laška	45.593	3 693
Avstrija	38.181	200
Francoska	—739	—

Sušenje lesa. Sotrudnik lista „Werkstatt“ poroča, da suši hrastov les na nastopni način. Posamične kose postavi navpično ali pa poševno, a tako, da moli oni del, ki je bil pri deblu obrnen proti tlem, navzgor. Lesni sok teče potem navzdol ter se zbira krog lesa kot rujava, tabaku podobna masa. Tako se les baje dokaj hitreje suši, kakor če ga nismo obrnili.

Mazilo za stroje. Francoski mehanik Chardon trdi, da je naj'voljše mazilo za vsa telesa iz kovine, ki so izpostavljena trenju, milni klej, to je raztop kalijevega mila v vodi. Razmerje med milom in vodo se ravna po jakosti trenja. V skrajnem slučaju se vzame jeden del mila in jeden del vode, včasih pa zadostuje samo jeden del mila na 9 delov vode. Taka raztopina baje prekosi najboljša mastna mazila.

Petrolej za kaljenje. Da je petrolej izvrstno sredstvo za kaljenje, smo uže omenjali v tem listu. Posebno ugodne rezultate dobimo, če vzamemo jedno tretjino petroleja in 2 tretjinji vode, ali pa vsacega polovico. Vsled vode se je manj bati, da se petrolej vžge kar se pri samem petroleji rado zgodi.

Velika poraba uteži na Bolgarskem. Bolgarska vlada je uvedla metriško mero in vago, zato pa je postala kupčija z utežmi, vagami in posodami zelo živahna. Decimalne vage dobivajo s Francoskega in Nemškega, boljše kramarske vage iz Avstrije, cenejše s Francoskega in Nemškega. Medene uteži daje Francosko, vlite iz železa pa Francoska in Nemška. Boljša posoda iz pleha prihaja iz Avstrije, slabejša pa s Francoskega. Na tem polji bi si naša industrija mogla priboriti lepo trgovino, ker njeni izdelki so boljši in solidnejši, kakor izdelki iz omenjenih dežel.

Lucerna ali nemška detelja

je posebno velike važnosti za gorkejšje kraje, dočim navadna detelja bolje vspeva v mrzlih krajih. Najboljši kraji za lucerno so Ogersko, balkanske dežele, Italija, Španija in Francija. Iz poslednje dežele pride posebno veliko lucernega semena v trgovino.

Navadna detela raste navadno le dve leti, lucerna se pa obdrži na njivi celo 15 do 25 let, ker jej je mraz nevaren le prva leta, ko so korenine še slabe. Lucerna se lahko kosi nekaj tednov poprej nego druga detelja, navadno že v začetku maja in jeseni se tudi dolgo rabi lahko za svežo krmo, navadno do srede oktobra. Raste hitreje nego navadna detelja, kositi se mora precej časa pred cvetjem, ker je sicer pretrda. Navadna detelja se more kositi na leto po 2 ali 3krat, lucerna po štiri ali celo petkrat.

Ker ima lucerna dolge korenine, mora se sejati le na njive, ki imajo globoko prst, katere spodnje plasti